

KÜLÖNFÉLEK.

Az angol unitáriusok évi közgyűlése és nemzeti conferentiájok. Az angol unitáriusok évi közgyűléseit s ezzel kapcsolatosan nemzeti conferentiájokat f. évi ápril 23-án s következő napjain tartották meg Londonban, nagyszámu közönség előtt. Az innepi beszédet Blachford A., a Manchester New-College egykori növendéke s bristol-i lelkész tartotta Péld 23. r. 26. v. alapján: „Adjad szerelmes fiam a te szivedet énnekem.“ A remek beszéd egy hatalmas felhívás és buzdítás volt az unitáriusokhoz, hogy szenteljék magukat teljes szívvvel és lélekkel az egy Isten szolgálatának s az igazság ügyének ugyanazon szellemben, a mint azt elődeink tették.

Az egyházi beszéd végeztével szokásos gyűjtés volt, melyből 600 frt gyűlt be a társulat céljára. Azután Beard J. elnök üdvözölte a megjelenteket, s különösen Hochart J. lelkészt, Brüsszlelől, ki mint az ottani szabadelvű egyház képviselője vett részt a gyűlésen. Hochart lelkész megköszönve a szívélyes fogadtatást, beszédjében kiemelte, hogy mennyire bátorító az ő hűveire annak tudata, hogy ők nem állanak egyedül, hanem máshol is vannak, a kik azt a hitet vallják, mint ők.

Az elnöki megnyitó után következett a társulat jeles titkárának, Ierson Henriknek jelentése, mely egy világos képet nyújtott az igazgató tanács évi működéséről. Az évi jelentésben különösen kiemeli a titkár, hogy napjainkban nagy mozgalom indult meg a vallás mezején, s annak iránya megegyezik az unitárius nézetekkel. Épen ezért felhívja a figyelmet, hogy e mozgalomban a Brit- és Külföldi Unitárius Társulatnak vezér szerepet kell vinnie. De ez csak úgy lehetséges sikeresen, ha a vidéki kisebb társulatok is csatlakoznak s így együttesen működnek a szabadelvű kereszténység diadalra juttatásában. E tekintetben örvendetes jelenség az, hogy a vidéki társulatok közül 8 csatlakozott a Brit- és Külföldi Unitárius Társulathoz, s képviselőket küldenek az igazgató tanács üléseibe.

Minden évben egy vasárnap, melyet a „Társulat vasárnapjának“ neveznek, gyűjtés történik az egyházi beszéd végeztével a társulat céljaira. Ily módon begyűlt 4100 frt. A társulat összes bevétele 56,000 frt volt, melyből szegényebb eklézsiákat segélyeztek; újakat szerveztek, templomokat építettek, könyveket, röpiratokat osztottak ki ajándékkul, s tetemes összeget missziói czélokra fordítottak. Továbbá felemlíti a titkár a külföldi hitrokonokkal való összeköttetést s levelezést, melyet a társulat nevében folytatott. Az igazgató tanács s az elnöki tiszt betöltése után az ülés véget ért. Ezután tartották meg az úgynevezett soiret, mely alkalommal szebbnél-szebb beszédeket mondtak.

Az évi közgyűlés után, mely a társulat keletkezése után a 66-ik, a nemzeti conferentia folytatta 3 napon át érdekes értekezleteit. E conferentián részt vehetnek a különböző egyházak szabadelvű tagjai is. A conferentián felolvasások tartatnak, melyeket mindig isteni tisztelet előz meg. Ez alkalommal az egyházi szónoklatot Dr. Brooke Stopford A. hirneves pap tartotta, ki az anglicán egyház hive volt régebben. Beszédjének alapigéje: I. Kor. IV. 1. 2. „Úgy ítéljen felőlünk az ember, mint Krisztus szolgálói és az Isten titkainak sáfárai felől. Egyébiránt pedig az kívántatik meg a sáfárokban, hogy az ember hűnek találtassék.“ Felette érdekes beszédében szónok azt igyekezik kimutatni, hogy a túlságos kritika és vitatkozás milyen bénítólag hat az egyházi életre; továbbá, hogy az egyházak sikere főleg attól függ, hogy minő szellemben ragaszkodnak Krisztushoz és az ő eszményéhez. Összesen 3 felolvasás volt. Az elsőt Clarke Tamás tartotta a következő tételről: „Miért nem teszen nagyobb haladást a mi egyházunk, midőn a szabadabb elvű kereszténység oly gyorsan fejlődik?“ A másodikat Dr. Crosskey tartotta: „A nemzeti nevelésről, az egyház ellenőrzése nélkül.“ A harmadik felolvasó Wicksteed P. H. lelkész volt: „Az egyház és társadalmi kérdések“ czimű tételről. A felolvasásokat mindig vitatkozások követték, a mik érdekes eszmecserékre adtak alkalmat. Az érintett két gyűlés lefolyása élő tanubizonysága angol hitrokonainknak hitvallásukhoz való forró ragaszkodásáról s buzgóságáról.

Miért nem teszen nagyobb haladást a mi egyházunk? e kérdést élénk érdeklődéssel tárgyalták angol hitrokonaink „Nemzeti Conferentiá“-jukon. A szabadelvű kereszténység mindinkább terjed a különböző egyházakban. Hogyan történhetik az, hogy a mi egyházaink mégis nem növekesznek. Némelyek ezért a papságot okolták, mások pedig azt hozták fel, hogy a világiak nem elég buzgók. Felhozták azt is, hogy némely gazdag emberek nem áldoznak egyházi czélokra, sőt az egyik hozzászóló egyenesen azt mondotta, hogy tőlük függ, hogy az egyházak éljenek. Egy másik még egyebek mellett abban is kereste az okot, hogy a lelkészek nem eléggé művelik a stylumot. A ki a tárgyat előterjesztette, a következő négy feltételt jelölte meg a sikeresebb munkára: 1. hivatott lelkészek, 2. buzgó világiak 3. irodalom, 4. szervezés, mely utóbbi angol hitrokonainknál egészen hiányzik, mivel az egyes egyházközségek közt nincs semmi szervi összeköttetés. E kérdést mi is éppen úgy feltehetjük és többfelé kereshetjük az okot. De annyi bizonyos, hogy a felolvasó három első pontját mi is elfogadhatjuk, s az elsővel kapcsolatban mindenekelőtt theologiai intézetünk újra szervezése tűnik fel szükség gyanánt. Ezt már sokáig halasztani egyházunk érdekeinek hátránya nélkül nem lehet. És itt nem csak a theologiai tanárok számának szaporítására gondolunk, hanem azokra a módokra is, melyek minél több tehetséges ifjunak az intézetbe vonását lesznek hivatva eszközölni. Ezt mi nagyon fontos tényezőnek tartjuk egyházunk éléhaladására.

Egyházi élet Udvarhelykörben. „Pártialisunk f. hó 23-án folyt le. Igen érdekes tárgyai voltak: a karácsonyfalvi s muzsnai ekkiezsziaink

ügyének megbeszélése s az udvarhelyi templomépítés terve. Az előbbi két ekklezsia a katolikus, illetve református egyházak tóritó munkája által nagy mértékben veszélyeztetve van. Miután az ellenfelek a mi hievineket kepe-nemfizetéssel csábitgatják magukhoz: részünkről a helyes irányu vallás-erkölcsi nevelés mellett a kepemegváltás mielőbbi keresztülvitele a legsürgősebb teendő; mire nézve a közgyűlés indítványnyal járul a Főtanács elé.

Az udvarhelyi templomépítés érdekében a gyűjtés megindítása ki-mondatott s a jelen voltak meg is kezdték az adakozást. A tervezet szerint az építési anyagokat a körbeli ekklezsiaiák fogják összeadni.

A főispán-főgondnok ur ő méltósága a gyűlésen fiaival együtt mindvégig jelen volt. Az istenitiszteletet Dombi J. szt.-mártoni lelkész végezte. Dalkörünk is három darabbal szerepelt.“ (A.)

Kolozsvári főiskolánk tanári kara két uj tanárral szaporodott. A vallás- és közoktatásügyi minister az unitárius egyházzal kötött szerződés értelmében az Egyházi Képv. Tanács ajánlatára kinevezte Kanyaró Ferenczet a magyar nyelv-, történelem-, bölcsészeti tanszékre és Boros Sándort a mennyiség-természe tanira. Tanulmányait mindkettő a kolozsvári egyetemen végezte. Hisszük, hogy bennök ugy az iskola, mint az egyház buzgó tagokat nyer és örömmel köszöntjük őket állomásaikon.

Gyászhirek: Szentkirályi Árpád kereszturi felügyelő-gondnok s országgy. képviselő sulyos csapást szenvedett, nejének n a g y s o l y m o s i K o n c z J u l i á n a k f. évi május 15-én 43 éves korában történt váratlan halálában. Egy mivel, finom érzésű és jótékonyéletű nő és családanya volt, kinek halála a társadalomnak is vesztesége.

Özv Székely Sándorné szül. Hintz Zsuzsannát érzékeny veszteség érte. Fia Székely Ádám jun. hó 22-én rövid szenvedés után meghalt 51 éves korában. Az elhunyt aranyos-rákosi Székely Sándor költőnek és unitárius püspöknek egyetlen fia volt. Hivatalán kívül foglalkozott festészettel is, s munkái határozottan művészi érzékről tanuskodnak.

ARANYKÖNYV.

A SZÉKELY-KERESZTURI GYMNASIUM

6-ik tanári székére tett adakozások.

VI-dik közlemény.

I. Tőkét.

a) készpénzben:

Székely Zsigmond gyűjtése Pipén	=	3	frt	75	kr.
Vitális Elek gyűjtése Parajdon	=	6	"	—	"
Bartalis Ferencz Medeséren adott	=	1	"	—	"
Jeddi Lajos Rugonfalván	=	5	"	—	"

b) költvebben:

Belle Lászlóné Sz.-Kereszturon	=	5	frt	—	kr.
Bedő Dénes k. tanár Sz.-Kereszturon	=	50	"	—	"
Telman Imre Sz.-Kereszturon	=	10	"	—	"
Darkó József Fiátfalván	=	2	"	—	"
Darkó Lajos Szt.-Miklóson	=	10	"	—	"
Kis László lelkész Kis-Sároson	=	10	"	—	"

c) Évenként:

Vitális Elek 5 évig à 5 frt	=	25	frt	—	kr.
Gálfalvi János Gagy 5 évig à 5 frt	=	25	"	—	"
Özv. Sebessi Ferenczné Gagy 10 évig à 5 frt	=	50	"	—	"
Gelei Vilmos Gagy 3 évig à 3 frt 33 kr.	=	10	"	—	"
Sándor Domokos k. tanár 5 évig à 5 frt	=	25	"	—	"
Kozma Tamás Csehétfalva 2 évig à 5 frt	=	10	"	—	"
H. Karácsonfalvi ekkla 5 évig à 1 frt	=	5	"	—	"
H. Almási ekkla 10 évig à 10 frt	=	100	"	—	"
Haranglábi ekkla 5 évig à 2 frt	=	10	"	—	"
Ifj. Gálfalvi István 5 évig à 1 frt.	=	5	"	—	"

Kolozsvárt, 1891. jun. 25.

BENCZÉDI GERGELY,
közpénztárnok.

A BUDAPESTI UNITÁRIUS TEMPLOM BERENDEZÉSÉRE ADAKOZTAK:

(IV. közlemény)

Radó János 2 frt, Lévay Simon 10 frt, Petrichevich Horváth Kálmán 50 frt, Ürmössy Miklós 5 frt, Nagy Mózes 5 frt. Összesen 72 frt. — Az előző három közleménnyel (851 frt 40 krral) együtt 923 frt 40 kr.

Fogadják az áldozatkész adakozók egyházköztségünk hálás köszönetét. További adományok köszönettel fogadtatnak.

Budapest, 1891. jun. 10.

DERZSI, lelkész.